

1. Når man betrakter de kjente skulpturene i Vigelandsparken i Oslo, kan man få inntrykk av at livet består i å overføre et liv til et annet. Er det slik, fødes vi for å innesluttet i livets strøm. Fødsel, ungdom, videreføring av gener, oppfostring av etterkommere, alderdom og død. Og slik fortsetter det ned gjennom generasjonene. I det ligger meningen med vår eksistens. I det finner vi vår lykke, fullbyrdelse og all vår verdi. For finnes det noen større glede, enn å se hvordan barna våre vokser opp, og deretter våre barns barn? Det kan synes som om det er ingen annen vei enn å ta del i naturens evige rytme, og enhver annen form for liv er unaturlig.

2. Og likevel, for mennesket er ikke dette perspektivet alltid det eneste, definitive eller aller viktigste. Det pleier å være slik, at selv om lengselen etter familie er stor, så manifesterer det seg likevel på et dypere plan, en lengsel etter noe annet. Og det er ikke slik fordi familie er et onde eller noe man flykter fra, det bare manifesterer seg en lengsel. Hvordan er det mulig at noen kan lengte etter noe annet, som etter hans eller hennes mening er større og viktigere? Hvorfor finnes i det hele tatt folk som forlater livets naturlige rytme og jager etter noe større og dets herlige mening, som i tillegg er usynlig, uhåndgripelig?

3. Svaret på dette spørsmålet finner vi i formuleringen: Gud bor i menneskets indre. Vi er ikke bare naturlige elementer i naturens kjede. For Gud i vårt indre, taler til oss og vekker i oss en lengsel som vi aldri har kjent tidligere og som synes underlig for andre. Vi har et indre som ingenting kan tilfredsstille, selv ikke de aller mest utsøkte former for naturlige opplevelser. Å være musiker, maler eller idrettsmann kan ikke mette mennesket fullstendig. Noen sier at vårt indre har en slik struktur at bare det uendelige kan fylle det. Ingenting kan fullbyrde det; intet menneske, ingen følelser eller opplevelser, heller ingen gjerninger eller eiendeler. Bare det som er uendelig kan fylle vårt indre.

4. Hvorfor er det så få mennesker som oppdager denne dimensjonen i seg selv? Hellige Teresa av Avila sier at mennesket er i stand til å leve kun på det ytre planet. Det kan glemme sitt indre. Uten omsvøp kalte hun denne glemsel om sitt indre – dyriskhet. De som skulle godkjenne hennes skrifter, anså dette for altfor sterk ordbruk og ville fjerne det. Når ligger vi under for en slik dyrisk tilstand? Når alt er på plass, men vi er uten Gud. Selv de mest liflige lengsler, erfaringer og gjerninger, hvis de er på første plass i våre liv, forårsaker de at vi mister kontakten med vårt indre, vi vender oss bort fra det. Men det finnes noe verre enn å la det som ikke er Gud, være på første plass. Dette verre er synden, for ikke bare hindrer den oss i å fordype oss i vårt indre. Synden strever likefrem etter å kaste Gud vekk fra oss selv.

5. Glemmer mennesket sitt indres lengsel etter det uendelige, fylles det av alle de endelige ting. Men likevel, mennesket fylles aldri helt, heller ikke mettes det, for de endelige ting kan aldri være evig. Verken mennesker, ting eller gjerninger kan stille menneskets hunger etter det uendelige.

6. En annen Teresa som er hellig, Teresa fra Calcutta, sier at ethvert menneske, den aller minste og forsømte fattige langs veien, bærer en diamant i sitt indre. Under dekket av fattigdom eller sykdom, skjuler det seg et indre mysterium. Vi ser bare de fattige, mens det samtidig i deres indre er noe vidunderlig, ofte ser de det ikke selv. Den diamanten kan gjennom et lastefullt liv skitnes til utvendig, men den forblir alltid en diamant.

Hellige Elisabeth av Treenigheten, som oppdaget Guds nærvær i sitt indre, sa at hun følte seg bebodd. Det handler da om denne diamanten.

7. Derfor, for at skulpturene i Vigelandsparken skulle vært fullstendige, ville det vært fornuftig å plassere en slik diamant på hver og en av dem, det vil si en plass hvor Gud har sin bolig. Det er ikke bare naturen som setter betingelser for lov og retning. I det indre kaller Gud oss og der bestemmer han formen på våre liv, i mye større grad enn naturens nødvendige rytme.

8. En person som oppdager Gud i sitt indre, er det ikke synd på ham/henne? Den gang man oppdaget Gud, var det ikke gjennom denne ens indre gjest som tyranniserte med sin lengsel? Han som forlanger av noen å underordne sine liv fullstendig? Ville det ikke ha vært bedre ikke å kjenne Gud, for å kunne gjøre det man liker?

9. Ser vi på den smilende søster Joanna, som nå har tjent Gud i 25 år, får vi ikke inntrykk av at Gud er en tyrann som tvinger mennesket. For noen tiår siden kunne hun ha gått den naturlige veien, og kunne i dag ha gledet seg over de synlige fruktene av hennes liv. Men slik ble det ikke, og det er ikke synlig at hun har mistet noe i livet. Kanskje kunne man si, når man ser på henne, at man kan misunne hennes glede.

10. I Guds kall er det med sikkerhet, alltid et paradoks. Ja, det er sant, Gud er ”grådig”. Av og til vil han ha hele mennesket for seg selv. Men det er også slik, at jo mer vi gir avkall på for hans skyld, desto mer gir han oss tilbake. Gud gir tilbake alt vi tapte for ham. Han gir på en måte, som de som ennå ikke har mistet noe for hans skyld, ikke kan forestille seg. I Evangeliet hører vi bare et vagt utsagn: Og enhver som har forlatt hus eller brødre eller søstre, far eller mor, barn eller åkrer for mitt navn skyld, skal få hundrefold igjen og det evige liv i eie (Matt 19,29). Gud belønner fremfor alt i det indre, der hvor vår diamant er, der Gud har sin bolig. Det er en belønning det er verd å misunne. Dette vet søster Joanna alt om og det er hennes livs mysterium.

11. Hellige Paulus sier: ”Hvor Herrens Ånd er, der er frihet” (2 Kor 3,17). Gud gir ikke bare noe godt tilbake til dem som har mistet noe for hans skyld, en indre glede som det er vanskelig å sette ord på. Gud gir av sin frihet og gir slik en fornemmelse av mening i livet, til tross for at vi ikke tar del i naturens rytme. Han skjenker en følelse av rikdom, til tross for ytre fattigdom. Han skjenker en følelse av verdi, til tross for mangel på ytre suksess. Den som åpner seg for det uendelige, skal erfare den uendelige gave som er større enn den som kan oppnås gjennom egne gjerninger.